

Ps 103 – ongelofelijke God 2
Votum + groet; Ps 103: 1, 9; gebed; GK 243; lezen Ps 103; kindermoment; preek; GK 213; doop + Opw 733; gebed; https://www.youtube.com/watch?v=1TPy8-qXCXA&ab_channel=RemcodeZwart ; collecte; zegen; WK 358 als amen
Bergschenhoek 17.11.2024

Kindermoment **dia**

Een cadeau. Vind je het leuk om een cadeau te krijgen? Waarom? Wanneer krijg je een cadeau? Vaak verjaardag, Sinterklaas... Waarom geven mensen cadeaus aan elkaar? Om te zeggen: ik hou van je, ik ben blij met jou... Iemand die niet aardig is voor jou – zou jij een cadeau geven? Is misschien wel moeilijk. Mooi als je het toch doet!

Geeft God ook cadeaus? Noem er eens een paar: Hij zorgt voor je, geeft ouders, natuur, eten, drinken. Allemaal cadeaus eigenlijk. Waarom doet God dat? Ook: ik ben blij met jou, ik hou van jou. Zijn wij altijd aardig naar God? Misschien niet altijd. Zegt God dan: Nou, dan krijg je geen cadeaus meer van mij (zorg niet meer voor je, geef je geen huis, spullen, liefde). Nee, God blijft cadeaus geven. Blijft zorgen. Blijft van je houden. Ook als wij niet zo aardig zijn tegen Hem. In de Bijbel heet dat met een moeilijk woord: genade. Thuis mag je aan je ouders vragen wat het precies betekent.

En nu pakken we het cadeau uit. Het is een cadeau dat God aan je geeft.

Genade? **dia**

God, de genadevolle. Wat als ik jou zou vragen: wat is dat volgens jou, genade? Misschien zou je even moeten zoeken: ja, wat is het nou eigenlijk. Niet eens zo makkelijk om dat kort en bondig te zeggen. Dat merkten we in de oudste groep catechisanten die ik heb. Het ging de afgelopen week over genade. Wat is het? Ze noemden mooie dingen – het heeft te maken met rust, met mooie dingen die God geeft, met weten dat God je altijd begrijpt, met vergeving. Maar zeg het maar eens in één zin, of één woord. Moet je wel even over nadenken.

Misschien komt dat wel omdat genade een beetje een platgetreden woord is geworden. Ook een typisch kerkwoord. Je kunt het woord vaak in de mond nemen, maar waar staat het nou voor? Reden genoeg om er nu samen over door te denken, het woord te

proeven, God te ontdekken als de genadevolle. En daar in de kringen samen over in gesprek te gaan. Als je zegt 'God is de genadevolle', wat zeg je daar dan allemaal mee?

God is een en al genade **dia**

Het zou echt jammer zijn als dat woord genade op afstand blijft staan. Want het is God ten voeten uit. Zeg je God, dan zeg je genade. Petrus noemt in een brief van hem God de 'God van alle genade' (1Pe 5, 10). God is een en al genade, zegt hij daarmee.

Het woord voor genade in het Oude Testament betekent: *iemand goed gezind zijn, iemand genegen zijn*. God is een God die mensen goed gezind is. Dat zit gewoon in Hem. Hij doet niets liever dan jou zijn genegenheid te laten blijken. Misschien vind je dat heel gewoon, maar het is nogal wat. Je zou toch eerder een God verwachten die de aandacht voor zichzelf vraagt, die graag wil dat jij Hém goed gezind bent. Bij God is dat andersom. Ik ben jou goed gezind, dat is nou eenmaal hoe Ik ben...

Psalm 103 is een uitbundig lied over die genade van God. Laat ik zijn weldaden noemen, zegt de dichter. Zijn daden van genade. En dan volgt er heel wat. Vergeeft schuld, redt uit ziekte, verlost van de dood, geeft trouw en liefde, geeft zijn richtlijnen voor mijn leven. Het is maar een greep natuurlijk. Er is vast meer te noemen. Een en al weldaden. Het zit in Hem om het jou naar de zin te maken.

God, de genadevolle. Er zit een uitnodiging in. Kijk maar rond in je eigen leven. Ontdek wat God jou allemaal geeft. Allerlei dingen gewoon in je dagelijkse bestaan. Je krijgt het gewoon. Hoe fijn is dat! Vandaag moet je overal hard voor werken. Als jij niet hard genoeg werkt dan krijg je het niet. Bij God niet. Hij geeft. Alsjeblieft, allemaal cadeaus. Geniet ervan.

Ik probeer op dit moment elk gebed van mij te beginnen met drie dankpunten. Liefst zo concreet mogelijk. Dank u voor dat gesprek dat ik had, dat het mij lukte om een preek te maken, dat ik naar de sportschool kon... Gewone dingen. Die ik mag doen, die ik krijg, die ik zag. Best nog wel moeilijk trouwens. Drie van die dagelijkse punten bedenken. Maar als je het doet, ga je het beter zien: kijk wat God geeft.

Genade maakt vrolijk. Dat zit ook in het Hebreeuwse woord voor genade: *chen*. Daar hoor je bijna het woord gein in. Genade is gein, plezier, vrolijkheid. Geweldig is dat! God is de genadevolle. Man, wat mooi: Hij is mij goed gezind.

Gods genade is best schokkend **dia**

God is de genadevolle. Dat blijkt op allerlei manieren. Psalm 103 zegt: kijk naar al zijn weldaden. Maar zegt ook: *Hij straft ons niet naar onze zonden, Hij vergeldt ons niet naar onze schuld*. Genade gaat ook over God die vergeeft, verlost van schuld en de band tussen Hem en ons wil herstellen.

Zonde, schuld. Je kunt het zo in het voorbijgaan zeggen: ja, we zijn allemaal zondige mensen. Of: Is dat niet iets van vroeger? Vroeger werd benadrukt: jij bent slecht, jij bent een zondig mens. Daar werden mensen alleen maar mee de put in gepraat. Die kant wil ik niet op. Mij gaat het er gewoon om, om eerlijk toe te geven: wij mensen met elkaar maken de dingen flink kapot, ik ook, jij ook.

Psalm 103 was toen actueel, vandaag nog steeds. Geef toe: het is er, zonde, schuld. Ik kwam bij iemand een afkorting voor zonde tegen: THPFTU. Het is Engels: The Human Prosperity to Fuck Things Up. Sorry voor de platte taal. Maar ik vond het wel raak: de menselijke neiging om de dingen te verknoeien. Dat is zonde. Dat zit in ons. Dat zorg voor afstand tussen God en ons mensen.

Maar Ik wil jullie terug, zegt God. Ik laat het niet over mijn kant gaan. Die zonde moet weg, die schuld moet worden betaald. En je hoort het niet graag, maar het is wél waar: wij kunnen die schuld van ons niet oplossen, nooit een keer.

En daarom geeft God Jezus. Hij laat Hem de prijs betalen. Hij laat onze schuld op zijn hoofd terecht komen. Jezus offert zich op. Hij geeft zijn leven voor jou en mij. En daarom spreek Ik jou vrij, zegt God. Zo doet God dat. *Hij straft ons niet naar onze zonden, Hij vergeldt ons niet naar onze schuld, zover het oosten verwijderd is van het westen, zo ver heeft Hij onze zonden verwijderd* - in de woorden van Psalm 103.

Misschien zeg je: Dat verhaal ken ik al lang! Maar wees je ervan bewust: Het is een ongehoord, schokkend verhaal. Kom maar met je schuld, zegt God, Ik neem hem van je over. Waarom zou God dat doen? Welke God gaat zo ver? Het verhaal is altijd: werk hard, doe je best, bid, mediteer, doe goede daden – dan zal jouw god je genadig zijn. Bij God is het andersom. Ik betaal de prijs. Ik neem jullie schuld op Mij. Ik spreek jullie vrij. Om Jezus mijn Zoon. Uit genade, dus: gewoon omdat Ik jullie goed gezind ben. Amazing grace. Ongelofelijke God.

Gods genade is een huis om in te wonen **dia**

In de Bijbel heeft Paulus veel over genade geschreven. Over Jezus die het goed maakt tussen ons en God. En dat daar niks van jezelf bij zit. In een van brieven zegt Paulus: Die genade van God, die is ons fundament` (Rom 5, 1-2). De basis van je leven. Jij mag wonen in een huis dat is opgetrokken uit genade. Alles ademt genade in dat huis.

Hoe dan? Ik ga het even langs met twee vragen. Dat deed ik ook in die catechisatiegroep van de week. wat betekent genade voor hoe je kijkt naar God en hoe je kijkt naar jezelf.

Hoe kijk je naar God? In de beleving van veel mensen is God vaak een God die vraagt, jouw inzet vraagt, die wil dat jij dingen voor Hem doet. Jij moet Hem dienen. Maar als God genadevol is, dan is het andersom. Hij wil eerst jou dienen. Dat zit in zijn aard. Hij zal nooit iets vragen, voordat Hij geeft. Zijn liefde is onvoorwaardelijk. Hij zal je nooit benaderen met een oordeel, maar altijd met liefde. Dat oordeel heeft Jezus al ondergaan.

Hoe kijk je naar jezelf? Ik merk vaak bij mensen dat ze last hebben van een stemmetje dat zegt: jij bent niet goed genoeg, jij doet niet genoeg je best, jij faalt. Misschien herken jij dat stemmetje niet. Wees er maar blij om. Ik herken het stemmetje wel in ieder geval. Anderen denk ik ook. Maar God is de genadevolle. Dus: jij bent onvoorwaardelijk geliefd, jij bent altijd goed genoeg voor God, God zal zich nooit teleurgesteld van je afwenden. God zegt: Kan me niet schelen wat jij over jezelf zegt, kan me niet schelen wat jij allemaal fout doet: Jij bent oké in mijn ogen.

En wat maakt dat nou uit voor je leven? Heel veel. Teveel om te noemen denk ik. Ik noem één ding. Wij leven in een genadeloze wereld. Het gaat om presteren, resultaten boeken, geen fouten maken, het goed doen. Het zet ons allemaal onder druk. En het begint al op jonge leeftijd. In deze genadeloze wereld mag jij leven met de genadevolle God. Jij hoeft niet op je tenen te lopen, jezelf te bewijzen. Tegenover niemand. Het boeit God niet, wat jij presteert, welke resultaten je haalt. Of je nu veel presteert of weinig, in Gods ogen ben je altijd waardevol. Genade is het allerbeste medicijn tegen onze overspannen, genadeloze wereld.

Je mag wonen in het huis van genade – daar kom je pas echt thuis, daar is ruimte om te leven. Praat daar in de kring maar eens over door. Wat betekent genade in jouw leven?

Genade zet in beweging **dia**

Maar kan het zo gemakkelijk zijn? God doet alles voor mij, ik hoef zelf niks te doen. Dat kan toch niet. Je moet er wel iets voor doen. Toch?

Ja, dat hoor ik nog wel eens als het gaat over genade, bij catechisanten maar net zo goed bij mensen die al hun leven lang geloven. Misschien ben je zo wel groot gebracht. God doet veel voor mij, maar nu moet ik allerlei dingen gaan doen voor Hem. En misschien werd er ook nog eens een heel aantal voorschriften en regels aan gehangen. Op zondag twee keer naar de kerk, die krant lezen, die politieke partij stemmen, geen seks voor het huwelijk. Zo moet het. En anders is het niet goed.

Ik noem dat: het gevaar van moralisme. Nu moet ik wat terug doen voor God. Genade als een soort zakelijke overeenkomst. God sluit een deal met jou: Hij doet iets voor mij, jij doet iets terug voor Hem. Ik las van de week bij iemand die zei: Moralisme is een goede manier om Jezus te ontlopen. Het is toch weer afhankelijk van wat jij doet. Jij bent aan zet. Jij moet Gods genade waarmaken.

En nee, genade is niet goedkoop. Zo zei Dietrich Bonhoeffer dat in de jaren '30 vorige eeuw, toen christenen in Duitsland wegkeken van Jodenvervolging en haat in hun land. Dat kan en mag niet zo zijn, zei hij. En nee, genade is niet lief. Genade daagt uit, roept je tegemoet: Hoe ga jij nu met God leven? Genade doet een beroep op jouw hart. Zoveel genade. Wat ga ik daarmee doen?

Ik hoop dat je zegt: Nu wil ik opstaan en Jezus volgen. Achter Hem aan. Want ik word beweging gezet door God de genadevolle. Niet op een benepen manier: nou moet ik van alles. Niet in een soort contract: nou moet ik iets terug doen. Maar als vrije mensen, geliefd en aanvaard, geroepen om de genadevolle God te weerspiegelen in je leven, overal waar je komt. Echte vrijheid, zegt Paulus in Galaten 5, is een leven geleid door Gods Geest, in de vruchten van de Geest: liefde, zachtmoedigheid, geduld, goedheid, trouw. In alles. Tegenover iedereen. Zowel God als mensen. God wil het bij je wakker roepen dat je nu zegt: Ik ga wonen in het huis van genade, altijd dichtbij de genadevolle God. Ik wil niks liever. Ik kan niet anders.

Het zal vaak genoeg fout gaan. Ja, inderdaad: wij zijn zondige mensen... Maar fouten maken mag. God is immers de genadevolle. Hij is jou altijd goed gezind. En dat houdt nooit meer op.

Slot **dia**

Terug naar het begin. Kun je kort omschrijven wat genade is, vroeg ik. Best lastig nog. Er zit zoveel in, teveel voor één zin, woord of omschrijving. Toch doe ik een poging. Wat er ook gebeurt, Gods liefde voor jou is er altijd. Als dat niet in beweging zet, wat dan wél?

Amen